

Fikk Kongens fortjenstmedalje for sitt engasjement for barn som er pårørende

Helga Melkeraaen fikk høre historier om barn av rusavhengige da hun som helsesøster tok etterutdanning for snart 30 år siden. Forrige mandag fikk hun Kongens fortjenstmedalje for å gi disse barna en stemme.

– Jeg er forhåpentligvis i litt bedre stand til å si noe vettugt nå...

Helga Melkeraaen står foran snaut hundre kolleger, venner og familiemedlemmer i Kimen kulturhus på Stjørdal. Hun er overveldet. Hun trodde hun skulle på «Dameavdelingens hyggekveld» for å holde et 15 minutter langt foredrag om pårørende som ressurs. I stedet ramlet hun rett inn i en feiring. En feiring av henne og hennes engasjement for barn som er

pårørende.

- Det er ufattelig

Vi skrur tiden to timer tilbake. Klokken nærmer seg seks på kvelden, og i kulturhuset i Stjørdal myldrer det av liv. Dameavdelingens kor prøvestår plassene foran i lokalet, mens venner, familie og kolleger av kveldens hedersgjest går i skytteltrafikk mellom sitteplassene sine og kakebordet.

De som har stelt i stand kalaset tripper. Nervøse. Spente. Har nesten dårlig samvittighet for å ha lurt henne. Melkeraaen selv sitter på en kafé like i nærheten med en venninne. Plutselig tikker det inn en tekstmelding. Hun er på vei. Er her om to minutter. Det blir stille. Hedersgjesten runder døråpningen. Trampeklapp.

– Jeg skjønnte ingenting da jeg kom inn døren. Forsto ikke hvorfor de hadde invitert så mange jeg kjente hit i kveld. Det er overveldende. Jeg forstår ikke helt hva som har skjedd her. Det er ufattelig, sier Melkeraaen etter at markeringen i kulturhuset er over.

“ Plutselig så jeg for meg alle barna jeg hadde møtt gjennom årene. Jeg skjønnte plutselig at det var noe der jeg ikke hadde forstått.

– Helga Melkeraaen

Barnas stemme

Hun får fortjenstmedaljen for sitt arbeid med de pårørende i familier hvor mor og far ruser seg og spesielt for hennes arbeid med barna. Engasjementet for de små har hun hatt i snart 30 år, siden hun på starten av 90-tallet var helsesøster. Nå er hun seniorrådgiver ved Kompetansesenteret for rus (KoRus) i Midt-Norge.

– Jeg husker jeg tok en videreutdanning på begynnelsen av 90-tallet, og der fikk jeg høre historier om barn av rusavhengige. Plutselig så jeg for meg alle barna jeg hadde møtt gjennom årene. Jeg skjønnte plutselig at det var noe der jeg ikke hadde forstått.

Det å snakke om rus var tabu, både i det vanlige og blant fagfolk. Det igjen

gikk utover de svakeste pårørende; barna. Melkeraaens misjon ble å informere om temaet. Snakke om det. Fjerne tabuet.

– Det har skjedd veldig mye siden jeg startet, men vi er ikke i mål. Tematikken rundt barn som pårørende i rusfamilier må inn i grunn- og videreutdanningen i større grad enn det er i dag. Det er viktig å jobbe familieorientert og ivareta barnas behov for informasjon og oppfølging. Dette er [i dag] lovpålagt arbeid, sier Melkeraaen.

Har betydd mye for mange

Det var Stjørdals-ordfører Ivar Vigdenes som hadde fått gleden av å dele ut medaljen.

– Dette er en tildeling som henger høyt. Du får Kongens fortjenstmedalje fordi du i mange år har gitt barna en stemme, fordi du er varm og engasjert, og fordi du er faglig sterk. Du har alltid sørget for at barna skulle bli sett, og for at tjenestene rundt dem skulle bli bedre. Du har alltid hatt familieperspektivet og barneperspektivet i ditt arbeid, og du har inspirert mange. Derfor er det for meg en ære å gi deg Kongens fortjenstmedalje, sa Vigdenes da han overrakte medaljen.

Blant de mange som hadde meldt seg for å få si noen ord om kveldens hedersgjest var Kristin Smedsrud, klinikkssjef ved klinikk for rus- og avhengighetsmedisin ved St. Olavs hospital.

– Du har gjort en enestående innsats over mange år. Både regionalt og nasjonalt har folk stilt seg bak anbefalingene om at du bør få denne. Du har en egen evne til å møte folk i vanskelige situasjoner på som gjør at de du er satt til å hjelpe føler seg ivaretatt. Du skal vite at du har betydd mye for mange, sa hun.

Etablerte senter for ungdom

I løpet av kvelden skulle flere kolleger og slektninger komme til å snakke varmt om henne. Noen hadde til og med skrevet en sang om hovedpersonen. En av dem som ønsket å si noen velvalgte ord introduserte seg mer eller mindre som verdens beste rekrutterer.

– Det var jo tross alt jeg som ansatte deg i 2001, sa Jan Elverum, generalsekretær i Blå Kors med et smil om munnen. Gjennom Blå Kors var Helga Melkeraaen med på å etablere Kompasset, et senter for ungdom som har vokst opp i rusbelastede familier.

– Det er en stor glede for meg å være med på å hedre deg i dag. Du har vært en viktig stemme, og har alltid ivaretatt barneperspektivet, sa Elverum.

Tekst:

Espen Halvorsen Bjørgan

Journalist og fotograf